ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 18ης Ιανουαρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-448/99,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον M. Nolin, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενου από τον P. Steinmetz,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη θεσπίζοντας όλες τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωσή του προς τα άρθρα 8, παράγραφος 3, και 9, παράγραφος 2, της οδηγίας 97/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Απριλίου 1997, σχετικά με κοινό πλαίσιο γενικών και ειδικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (ΕΕ L 117, σ. 15), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. La Pergola, πρόεδρο τμήματος, M. Wathelet, D. A. O. Edward, P. Jann και L. Sevón (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger,
γραμματέας: R. Grass,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Νοεμβρίου 1999, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη θεσπίζοντας όλες τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωσή του προς τα άρθρα 8, παράγραφος 3, και 9, παράγραφος 2, της οδηγίας 97/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Απριλίου 1997, σχετικά με κοινό πλαίσιο γενικών και ειδικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (ΕΕ L 117, σ. 15, στο εξής: οδηγία), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

2 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, αυτής, η οδηγία αφορά τις διαδικασίες χορηγήσεως αδειών για τους σκοπούς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

3 Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας, οι ως άνω υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται είτε χωρίς άδεια είτε με βάση γενική άδεια, συμπληρωμούμενη, όπου είναι αναγκαίο, από δικαιώματα και υποχρεώσεις που απαιτούν κατ' ιδίαν αξιολόγηση των αιτήσεων και καταλήγουν στην έκδοση ειδικών αδειών.

4 Το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας ορίζει:

«Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 20, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στους όρους κάθε ειδικής αδείας έχουν δημοσιευθεί προσηκόντως ώστε να είναι ευχερώς προσιτές. Αναφορά στην εν λόγω δημοσίευση γίνεται στην Επίσημη Εφημερίδα του οικείου κράτους μέλους και στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.*»

5 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 2, της οδηγίας:

«Όταν ένα κράτος μέλος σκοπεύει να χορηγήσει ειδικές άδειες:

— τις χορηγεί μέσω ανοικτών, αμερόληπτων και διαφανών διαδικασιών και, για τον σκοπό αυτόν, όλοι οι αιτούντες υπόκεινται στις ίδιες διαδικασίες, εκτός αν συντρέχει αντικειμενικός λόγος διαφοροποίησης `

και

— θέτει εύλογα χρονικά όρια· μεταξύ άλλων, ανακοινώνει στον αιτούντα το συντομότερο δυνατόν την απόφαση επί της αιτήσεώς του και το αργότερο έξι εβδομάδες από την παραλαβή της. Στις διατάξεις εφαρμογής της παρούσας οδηγίας τα κράτη μέλη μπορούν να αυξήσουν την προθεσμία έως τέσσερις μήνες σε αντικειμενικώς δικαιολογημένες περιπτώσεις που ορίζονται ρητά στις εν λόγω διατάξεις. Ειδικά στην περίπτωση των διαδικασιών προσκλήσεως για υποβολή προσφορών, τα κράτη μέλη μπορούν να αυξήσουν αυτό το όριο έως τους οκτώ μήνες. Αυτό το όριο δεν επηρεάζει τις εφαρμοστέες διεθνείς συμφωνίες σχετικά με το συντονισμό των διεθνών συχνοτήτων και των δορυφόρων.»

6 Κατά το άρθρο 25, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας, τα κράτη μέλη όφειλαν να θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωσή τους προς αυτήν το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 1997 και να ενημερώσουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

7 Οι αρχές του Λουξεμβούργου κοινοποίησαν στην Επιτροπή ορισμένους κανονισμούς και σχέδια κανονισμών με σκοπό τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Εν συνεχεία της αναλύσεως των εν λόγω κειμένων, η Επιτροπή έκρινε, αφενός, ότι ορισμένες διατάξεις τους δεν συνήδαν προς την οδηγία και, αφετέρου, ότι, για τη διασφάλιση της πλήρους μεταφοράς της οδηγίας, απέμεναν ακόμη μέτρα προς λήψη. Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή απέστειλε στις 24 Ιουλίου 1998 στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου έγγραφο οχλήσεως, καλώντας το να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός δίμηνης προθεσμίας.

8 Με έγγραφο της 18ης Σεπτεμβρίου 1998, οι αρχές του Λουξεμβούργου υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους. Εκτιμώντας ότι οι παρατηρήσεις αυτές δεν έδιδαν απαντήσεις σε όλες τις αιτιάσεις που περιελάμβανε το έγγραφο οχλήσεως, η Επιτροπή απηύθυνε, με έγγραφο της 8ης Φεβρουαρίου 1999, αιτιολογημένη γνώμη στο Μεγάλο Δουκάτο

του Λουξεμβούργου, καλώντας το να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί εντός δίμηνης προθεσμίας από τη γνώμη αυτή.

9 Οι αρχές του Λουξεμβούργου απάντησαν στην αιτιολογημένη γνώμη με έγγραφο της 13ης Απριλίου 1999. Εντούτοις, εκτιμώντας ότι η μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο εξακολουθούσε να μην είναι ικανοποιητική, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

10 Η Επιτροπή προβάλλει δύο αιτιάσεις σε βάρος του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

11 Πρώτον, ισχυρίζεται ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας δεν έχει μεταφερθεί πλήρως, παραμένει δε προς θέσπιση και δημοσίευση κανονισμός του Μεγάλου Δουκάτου περί καθορισμού των όρων της συγγραφής υποχρεώσεων για την εκμετάλλευση υπηρεσίας ραδιοτηλεειδοποιήσεως, όπως προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο e, του νόμου του Λουξεμβούργου της 21ης Μαρτίου 1997, περί τηλεπικοινωνιών (*Mémorial* A 1997, σ. 761). Συναφώς, επικαλείται την απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1997 στην υπόθεση C-263/96, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1997, σ. I-7453, σκέψη 26), σύμφωνα με την οποία εθνική νομοθεσία μη περιέχουσα καμία ουσιαστική διάταξη μεταφοράς οδηγίας, αλλά περιοριζόμενη στο να εξουσιοδοτεί απλώς μια δημόσια αρχή να θεσπίσει μεταγενέστερα τις αναγκαίες διατάξεις, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συνεπαγόμενη πλήρη και επακριβή μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

12 Με το υπόμνημά του αντικρούσεως, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ισχυρίζεται ότι ένα σχέδιο κανονισμού του Μεγάλου Δουκάτου περί καθορισμού των σχετικών όρων υποβλήθηκε προς γνωμοδότηση στο Conseil d'Etat στις 7 Δεκεμβρίου 1999 και κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις αρχές Δεκεμβρίου 1999.

13 Δεδομένου ότι το κείμενο αυτό δεν είναι οριστικό, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η μεταφορά του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο δεν υπήρξε

πλήρης, ελλείψει κειμένου περί καθορισμού των όρων της συγγραφής υποχρεώσεων για την εκμετάλλευση υπηρεσίας ραδιοτηλεειδοποιήσεως ή, εν πάση περιπτώσει, ελλείψει εκδόσεως ενός τέτοιου κειμένου εντός της προθεσμίας που έταξε η αιτιολογημένη γνώμη.

14 Επομένως, πρέπει να κριθεί βάσιμη η ασκηθείσα από την Επιτροπή προσφυγή ως προς την ως άνω διάταξη της οδηγίας.

15 Δεύτερον, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου μετέφερε εσφαλμένα την προβλεπόμενη στο άρθρο 9, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας υποχρέωση, στον βαθμό που η οριζόμενη με τον εθνικό κανονισμό προθεσμία για την οριστική χορήγηση των αδειών υπερβαίνει τις έξι εβδομάδες που προβλέπει η εν λόγω διάταξη. Εφόσον η οδηγία επιβάλλει την υποχρέωση ενημερώσεως του αιτούντος σχετικά με την απόφαση περί χορηγήσεως ή απορρίψεως της αδείας, πρόκειται για εκτελεστικής φύσεως απόφαση, γενεσιουργό δικαιώματος υπέρ του αιτούντος ή μη αναγνωριστική παρομοίου δικαιώματος, ενώ οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία στερεί τις αφορώσες τις προθεσμίες χορηγήσεως της αδείας διατάξεις της πρακτικής αποτελεσματικότητάς τους. Έτσι, το γεγονός ότι ο αιτών λαμβάνει μετά από έξι εβδομάδες ένα σχέδιο αδείας ή σχέδιο αρνήσεως χορηγήσεώς της δεν ισοδυναμεί με απόφαση κατά την έννοια της οδηγίας. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η προβλεπόμενη από το λουξεμβουργιανό δίκαιο διαδικασία καταλήγει σε προθεσμία χορηγήσεως αδειών τρισήμισι μηνών ή και περισσότερο.

16 Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υποστηρίζει ότι το άρθρο 5 του κανονισμού του Μεγάλου Δουκάτου της 2ας Ιουλίου 1998 συμφωνεί απόλυτα με την οδηγία. Κατ' αυτό, η προσήκουσα ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφος 2, της οδηγίας είναι ότι το ζητούμενο δεν είναι να δοθεί στον αιτούντα οριστική άδεια, αλλά να του δοθούν πληροφορίες ως προς την τύχη της αιτήσεώς του και τούτο το αργότερο έξι εβδομάδες μετά την παραλαβή της αιτήσεως από την επιφορτισμένη με τη διεκπεραίωσή της αρχή. Καταλήγει ότι η λουξεμβουργιανή κανονιστική ρύθμιση

εγγυάται στον αιτούντα ενημέρωση σχετικά με την τύχη που επιφυλάχθηκε στην αίτησή του εντός προθεσμίας μη υπερβαίνουσας τις έξι εβδομάδες που ορίζει το άρθρο 9, παράγραφος 2, της οδηγίας.

17 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, προβλέποντας ότι το κράτος μέλος «θέτει εύλογα χρονικά περιθώρια», το άρθρο 9, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας επιβεβαιώνει με σαφήνεια τη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη να περιορίσει τον χρόνο που διαθέτουν τα κράτη μέλη για την εξέταση των αιτήσεων χορηγήσεως ειδικών αδειών.

18 Πράγματι, το σημείο 17 του προοιμίου της οδηγίας διευκρινίζει ότι «οι εθνικές κανονιστικές αρχές οφείλουν να καταβάλλουν προσπάθειες (...) ώστε να επιταχύνουν τη λήψη αποφάσεως για τη χορήγηση ειδικών αδειών για ορισμένες κατηγορίες υπηρεσιών προκειμένου να ανταποκριθούν σε εμπορικές ανάγκες».

19 Όπως προκύπτει από το άρθρο 9, παράγραφος 2, το κράτος μέλος οφείλει να ανακοινώσει στον αιτούντα την απόφαση επί της αιτήσεώς του εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων κατ' ανώτατο όριο. Η απαιτούμενη ταχύτητα κατά τη λήψη της αποφάσεως εκ μέρους των αρμοδίων αρχών, όπως απαιτεί η οδηγία, και η έλλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στον ενδεχομένως προσωρινό χαρακτήρα της αποφάσεως συνηγορούν υπέρ της ερμηνείας του άρθρου 9, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, υπό την έννοια ότι οι αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται εντός της τασσομένης προθεσμίας επιβάλλεται να είναι οριστικές. Αυτό δεν συμβαίνει κατά το λουξεμβουργιανό δίκαιο.

20 Ενόψει των προεκτεθέντων, επιβάλλεται να αναγνωριστεί ως βάσιμη η προσφυγή της Επιτροπής όσον αφορά την ως άνω διάταξη της οδηγίας.

21 Επομένως, αναγνωρίζεται ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη θεσπίζοντας όλες τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωσή του προς τα άρθρα 8, παράγραφος 3, και 9, παράγραφος 2, της οδηγίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την ως άνω οδηγία.

Επί των δικαστικών εξόδων

22 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και το τελευταίο ηττήθηκε ως προς τους ισχυρισμούς του, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη θεσπίζοντας όλες τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμ-

μόρφωσή του προς τα άρθρα 8, παράγραφος 3, και 9, παράγραφος 2, της οδηγίας 97/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Απριλίου 1997, σχετικά με κοινό πλαίσιο γενικών και ειδικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την ως άνω οδηγία.

2) Καταδικάζει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.

La Pergola Wathelet Edward

Jann Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Ιανουαρίου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

A. La Pergola